

KONSTANTIN
PRESLAVSKY
UNIVERSITY
SHUMEN

ШУМЕНСКИ УНИВЕРСИТЕТ
“ЕПИСКОП КОНСТАНТИН ПРЕСЛАВСКИ”

ФАКУЛТЕТ ПО ХУМАНИТАРНИ НАУКИ
КАТЕДРА АНГЛИЙСКА ФИЛОЛОГИЯ
КАТЕДРА ГЕРМАНИСТИКА

Утвърждавам:

Декан:

/доц. д-р Тодор Тодоров/

КВАЛИФИКАЦИОННА ХАРАКТЕРИСТИКА

ЗА ДОКТОРСКА ПРОГРАМА „ГЕРМАНСКИ ЕЗИЦИ”

Област на висше образование: 2. Хуманитарни науки
Професионално направление: 2.1 Филология
Образователно-квалификационна степен: Доктор
Професионална квалификация: доктор по филология

Докторската програма *Германски езици* при катедрите „Английска филология” и „Германистика” на Факултета по хуманитарни науки осигурява третата степен на висше образование и повишава образователната и научноизследователската квалификация на докторанта. Обучението продължава 3 години в редовна и самостоятелна форма на обучение и 4 години в задочна форма и приключва със защита на докторска дисертация. Завършилите получават образователната и научна степен “доктор по филология”.

Квалификационната характеристика за докторската програма *Германски езици* е съобразена със Закона за развитието на академичния състав в Република България, Правилника за прилагане на Закона за развитието на академичния състав в Република България, Правилника за развитието на академичния състав в Шуменския университет „Епископ Константин Преславски” и представя основните цели на обучението на докторантите и възможностите за професионалната им реализация.

I. ЦЕЛИ НА ДОКТОРСКАТА ПРОГРАМА

1. Основна цел

Докторската програма *Германски езици* подготвя висококвалифицирани научни, изследователски и преподавателски кадри с опит в експерименталната дейност в областта на германистичната лингвистика в нейните основни направления (различните равнища на съвременния английски респ. немски език – фонология, морфология, синтаксис, лексикология и лексикография, стилистика, лингвистика на текста, както и на контрастивната лингвистика). Задълбочава се фундаменталната и професионалната компетентност за научноизследователска, практико-приложна и преподавателска дейност в сферата на германистиката.

2. Допълнителни цели

Докторската програма *Германски езици* формира съвременни научно-теоретични и практико-приложни знания, умения и компетентности за самостоятелна научноизследователска и преподавателска дейност, за работа в екип, за прилагане на иновационни и технологични постижения в областта на германистиката. Усъвършенства се езиковата подготовка на докторанта по избрания чужд език във връзка с използването му в професионалната дейност. Изгражда се методологически опит на докторанта в анализиране на резултатите от научното изследване, свързани с функционирането на системата на научната специалност *германски езици*. Формират се практико-приложни знания за работа в научни, образователни и културни институции, които имат пряко или косвено отношение към областта на германистиката.

3. Задачи

3.1. Задълбочаване на знанията, свързани със съвременните теоретични и методологически принципи на изследване в областта на германистичната лингвистика.

3.2. Овладяване и ползване на научна терминология, характерна за научната област.

3.3. Формиране на *практически умения* за ексцерпиране и анализ на езиков материал в различни сфери от употребата на езиковите средства в писмената комуникация – научни, публицистични и художествени текстове, както и употребата на езиковите средства в устната и всекидневната комуникация.

3.4. Формиране на умения за ориентиране и анализиране на приоритетните теоретични и практически проблеми в областта на германистичната лингвистика.

3.5. Придобиване на *личностни компетенции*, осигуряващи на завършващия докторант възможности за собствено по-нататъшно професионално и научно израстване, както и за индивидуална и екипна професионална и изследователска реализация в условията на развитие на съвременната германистична лингвистика съобразно спецификата на работата и изискванията на науката и на образователния процес в професионалното направление.

3.6. Формиране на професионални умения за самостоятелна преподавателска дейност.

3.7. Мотивиране и готовност за участие в национални, международни и регионални конкурси и проекти.

3.8. Изграждане на опит при планиране и организиране на научното изследване и при представяне на резултатите от него в научни форуми.

II. КВАЛИФИКАЦИОНЕН СТАНДАРТ

1. Област и обхват на знанията

- представяне на знания, свързани с методологията на научното изследване в областта на германистичната лингвистика и свързаните с нея области на научното познание;

- представяне на знания за съвременни методи, методики и технологии и специализирани познания и тяхното приложение при изследване в по-тясната област на германистичната лингвистика във връзка с темата на дисертационния труд;

- представяне на специализирани и систематизирани знания за извършване на критичен анализ и за синтезиране на нови идеи;

- в процеса на научното изследване представяне на знания и разбиране на най-високо равнище не само в конкретната научна област и направление, но и в близки научни области.

2. Област и обхват на уменията

- подбиране, откриване и проучване на литературни източници, свързани с изследователския проблем; бързо намиране, селектиране, синтезиране и оценяване на необходимата информация от различни източници;

- събиране, анализиране, класифициране и систематизиране на информация в определена последователност и логика;

- проявяване на способности за изследване и създаване на писмени текстове с теоретична (реферативна, анотационна, рецензионна, проучвателска, изследователска) ориентация;

- аргументирано и обосновано с доказателства анализиране и защитаване на тези, свързани с научната област на германистичната лингвистика;

- анализиране и интерпретиране на теми и проблеми от областта на германистичната лингвистика;

- търсене на иновативни решения чрез комбиниране на различни стратегии и технологии; подобрява стандартните модели и подходи;

- аналитично и критично оценяване на собствените експериментални резултати, свързани с установяване на определени закономерности при изследване на явленията в специфични области на германистичната лингвистика;

- организиране и планиране на собствената научна дейност (с оглед на: време, точност на обекта на изследване, яснота на целите и задачите, конкретност на изградените хипотези и пр.).

3. Област и обхват на компетентностите

3.1. Личностни компетентности:

- проявяване на готовност и умение за многоаспектно използване на знанията, създаване и интерпретиране на нови знания в резултат от собствени изследвания или от друга научна дейност;

- проявяване на нагласа за поддържане на широка осведоменост за новостите в областта на германистичната лингвистика;

- проявяване на аналитично мислене и критична оценъчност, бърза ориентация в ситуация на изобилие и многопосочност на източниците, както и способност за самооценка на постиженията от изследователския труд, самостоятелност и отговорност;

- проявяване на култура на научно общуване и на академична научна етика при обосноваване на научната истина и при интерпретиране както на собствени, така и на проучени гледни точки;

- проявяване на изградено умение за по-нататъшно самообучение и професионално усъвършенстване;

- проявяване на професионална мотивираност по отношение на бъдещата професия и реализация;

- използване на научен език и стил, характеризиращи се с точност на научната терминология, яснота и логическа последователност при изложение на фактите и резултатите от изследването.

3.2. Комуникативни и социални компетентности

- използване на изграден стил на научно общуване (в разговори, при консултации и дебати, за защита на научни позиции, работа в екип и пр.);

- показване на капацитет за систематично придобиване и разбиране на значителен обем знания от най-съвременните научни постижения от областта на германистичната лингвистика и професионалната практика.

3.3. Професионални компетентности

- проявяване на готовност за самостоятелна научноизследователска, експериментална и практико-приложна дейност;
- идентифициране на ресурси и възможности за научни изследвания и проектна дейност; аргументирано вземане на решения и адаптиране на проектния дизайн към непредвидено възникващи обстоятелства;
- демонстриране на общи способности да концептуализира, проектира и изпълнява проекти за генериране на нови знания, прилагане или разбиране на най-модерните достижения, както и да адаптира проектния дизайн към непредвидено възникващи обстоятелства;
- осигуряване на трансфер на собствените резултати при решаване на други проблеми от дадената научна област;
- осъществяване на професионална практическа дейност в съответната област на германистичната лингвистика;
- проявяване на умение за включване в образователния процес по професионалното направление в степените бакалавър и магистър;
- проявяване на умение за провеждане на научни изследвания и за подготвяне за публикуване резултатите от тях - самостоятелно и в екип;
- съвместяване на теоретичните знания с практически умения като гаранция за ефективна реализация в областта на германистичната лингвистика или като преподавател във висшето училище;
- усъвършенства собствената си дейност, като разширява възможностите за обмяна на опит в рамките на професията си;
- прилагане на познания и компетенции от различни сфери на германистичната лингвистика и свързаните с нея науки в индивидуалната си дейност и в работата си в екип;
- спазване на нормативните, професионалните и етичните стандарти;
- адекватно обогатяване и моделиране на професионална компетентност във връзка с промените и новостите в областта на лингвистичните изследвания и в преподаването на германистични дисциплини във висшите училища.

III. ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ

Докторантът е подготвен за самостоятелни научни изследвания и за иновационна научно-преподавателска дейност във висшите училища, в научноизследователски и образователни институции. В условията на съвременния интерес към съпоставителното изследване на езиците с оглед прилагане на резултатите в областта на ефективното изучаване на чужди езици, както и в сферата на теорията и практиката на превода, е налице подчертана *необходимост от интензивното разширяване на научните и приложните изследвания* в областта на германистичната лингвистика и свързаните с нея науки.

От особена важност в развитието на съвременните германистични изследвания е включването на културологични аспекти и насочване на контрастивните изследвания към сферата на интеркултурната комуникация, както в областта на изучаването на английски, респ. немски език като чужд, така и в областта на писмения и устния превод.

На тази основа завършващите докторската програма *Германски езици* успешно могат да се реализират като научни работници и преподаватели във висшите училища и в други учебни заведения, като сътрудници, консултанти и експерти в различни

образователни и културни институции, изискващи висока лингвистична, комуникативна и интеркултурна компетентност.

IV. ИЗИСКВАНИЯ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНАТА И НАУЧНА СТЕПЕН “ДОКТОР” В ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ ФИЛОЛОГИЯ, ПО НАУЧНАТА СПЕЦИАЛНОСТ *ГЕРМАНСКИ ЕЗИЦИ*

Образователната и научна степен “доктор” се придобива след:

- успешно изпълнение на всички етапи от индивидуалния план на докторанта;
- успешна защита на дисертационния труд.

V. ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ДОПЪЛНИТЕЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ

- възможности за участие в различни форми на продължаващо обучение (постдокторантски програми за повишаване на професионалната квалификация и опит по научната специалност и в професионалната област);
- възможности за участие в хабилитационни процедури и процедури за израстване в научна степен.